

РЕШЕНИЕ

№ 314

гр. Варна, 26.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ ТО, в публично заседание на
тринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: Цвета Павлова

Членове: Пламен Ат. Атанасов
Деница Добрева

при участието на секретаря Мая М. П.
като разгледа докладваното от Цвета Павлова Въззивно гражданско дело №
20243100500139 по описа за 2024 година
за да се произнесе взе предвид следното

Производството подлежи на разглеждане по реда на чл. 258 и сл. ГПК

Постъпила е **въззивна жалба** вх.№ 92521/ 07.12.2023 г., подадена от В. Б. Х. срещу решение № 3523/02.11.2023г. по гр.д № 20233110102821/2023 г. по описа на ВРС, 34-ти с-в, с което са отхвърлени предявените от В. Б. Х. срещу Застрахователно акционерно дружество „Алианц България“ искиове за осъждане на въззиваемия да заплати на въззивника сумата от 3907.00 лева, представляващи обезщетение за имуществени вреди, настъпили поради неосъществено пътуване по Договор за продажба на туристически пакет № 3536 от 28.01.2020 г., изразяващи се в платена сума по туристически пакет в размер на 3175 лева на туроператора „Дрийм Холидейс БГ“ ЕООД и сторени съдебни разноски по гр.д. № 16955/2021 г. по описа на Районен съд - Варна, в размер на 732 лева, невъзстановени вследствие на неплатежоспособност на туроператора, отговорността на който е обезпечена с договор за застраховка „Отговорност на туроператор“ с полица № 1316020383000001 от 13.01.2020 г., сключен със ЗАД „Алианц България“, за което е образувана преписка по щета № 131622001000010, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда - 08.03.2023 г., до окончателното изплащане на обезщетението, както и сумата от 235.51 лева, представляваща лихва за забава върху горното обезщетение за периода от 04.08.2022 г. до 07.03.2023 г.

Твърди се от въззивника, че решението е неправилно и необосновано, постановено в противоречие със закона и задължителната съдебна практика на ВКС. Конкретните оплаквания са, че неправилно и необосновано ВРС е приел, че с постановеното осъдително решение № 2554/ 30.07. 2022 г. по гр.д. № 20213110116955 по описа за 2021 год. на ВРС, 11-ти състав, срещу туроператора, претенцията на въззивника следва да се приеме за удовлетворена и искът срещу застрахователя е неоснователен. Твърди се, че първоинстанционният съд неправилно и необосновано е аргументирал тези изводи, посочвайки, че ако искът бъде уважен, то това би означавало на въззивника да се предостави възможността да реализира едно и също право два пъти поради това, че вземането по влязло в сила съдебно решение е включено в списъка на приетите вземания и ефективното изпълнение е все още възможно. Сочи се, че вземането по решението не е платено и поради изпадането на туроператора в неплатежоспособност няма да може да бъде платено. Въззивникът твърди, че именно поради това няма как да защити интереса си, тъй като туроператорът не може да изпълни договорните си задължения, а застраховката покрива всички последици при неизпълнение - не само обезщетяването на настъпили вреди в сферата на потребителите на туристически услуги, но и връщането на получените от туроператора суми, ако той е финансово затруднен и неговото икономическо състояние сочи неплатежоспособност. Твърди се, че законодателят не е въвел процесуална пречка, ограничаваща увреденото трето лице при успешно приключило производство по чл. 45 ЗЗД да предяви пряк иск срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ и той ще е допустим предвид различния предмет, правно основание и различен ответник. Сочи се, че доколкото вредата се смята за обезщетена не когато е установена с влязло в сила решение, то всяко едно от тези права следва да се счита за погасено само след окончателното удовлетворяване на увреденото лице, което настъпва с реалното плащане на пълния размер на тази вреда, съответно плащане до размера на застрахователната сума, ограничаваща договорната отговорност на застрахователя в хипотезата на предявен пряк иск, но не и с уважаването на който и да е от двата иска по чл. 45 ЗЗД или чл. 407 ТЗ. Сочи, че именно поради липсата на плащане от туроператора и липсата на имущество, върху което да се насочи изпълнението, искът е основателен.

В срока по чл. 263 ГПК въззиваемият, чрез пълномощник е изразил становище за неоснователност на жалбата. Сочи се, че ВРС правилно е приел, че с предявения иск се цели реализирането на едно и също право два пъти и че с осъдителното решение срещу туроператора претенцията на въззивника е удовлетворена. Сочи, че ВРС правилно е приложил нормата на чл. 100 от ЗТ, която дава възможност на потребителя на туристически услуги при настъпване на застрахователно събитие да избере дали да предяви претенцията си към туроператора или към застрахователя. Оспорва аргументите наведени от въззивника по отношение на застрахователната деликтна отговорност, доколкото в настоящия случай е обезпечена отговорността на туроператора при договорно неизпълнение по специалните разпоредби на Закона за туризма. Сочи, че въззивникът е избрала да насочи и удовлетвори претенцията си от туроператора, а не от застрахователя и с това решение е поел риска от невъзможността да изпълни ефективно съдебното решение срещу туроператора. Дори и да

се приеме обратното, се навеждат доводи за правилност на крайния резултат поради липса на застрахователно събитие, представляващо покрит риск в рамките на срока на застрахователния договор, тъй като въззивникът не е успял да докаже, че договорените туристически услуги не са изпълнени от туроператора вследствие от неплатежоспособността на последния. Сочи, че туроператорът не ги е предоставил поради обявеното извънредното положение и в изпълнение на ЗМДВИП. Също така навежда аргумента, че неплатежоспособността не е настъпила в рамките на застрахователния период. Сочи на самостоятелно основание, че претенцията за претърпени имуществени вреди - разноски по гр.д. 16955/ 2021 г. по описа на Районен съд – Варна е неоснователна, тъй като не представлява покрит застрахователен риск по застрахователния договор. Въззиваемият не е бил привлечен като трето лице помагач на страната на „Дрийм Холидейс БГ“ ЕООД, нито е бил уведомен за воденото дело. Счита, че неоснователността на главния иск води и до неоснователност на иска за присъждане на законна лихва за забава.

В с.з. по същество, въззивницата, чрез пълномощника си, моли за отмяна на решението и присъждане на разноски за двете инстанции.

В с.з. по същество, въззиваемата страна, с писмена молба, моли за потвърждаване на решението.

Настоящият състав на Варненски окръжен съд, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбите и отговорите, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъдат разгледана по същество.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл.269, ал.1 изр.второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

В обхвата на горната проверка, въззивният състав намира, че решението на първоинстанционния съд съдържа реквизитите по чл.236 ГПК и е действително. Произнасянето съответства на предявеното искание и правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението са допустими.

Производството пред ВРС е образувано по предявен от В. Б. Х. иск с правно основание чл. 100, ал. 3, вр. чл. 97, ал. 1 от Закона за туризма и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за осъждане на ответника да ѝ заплати сумата от 3907.00 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили поради неосъществено пътуване по Договор за продажба на туристически пакет № 3536 от 28.01.2020 г., изразяващи се в платена сума по туристическия пакет в размер на 3175 на туроператора „Дрийм Холидейс БГ“ ЕООД и сторени съдебни разноски по гр.д. № 16955/2021г. по описа на Районен съд – Варна, в размер на 732 лева, не възстановени вследствие на неплатежоспособност на туроператора, отговорността на който

е обезпечена с договор за застраховка „Отговорност на туроператора“ с полица № 316020383000001 от 13.01.2020г., сключен с ЗАД „Алианц България“ АД, за което е образувана преписка по щета № 131622001000010, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда – 08.03.2023г., до окончателното изплащане на обезщетението, както и сумата от 235.51 лева, представляваща лихва за забава върху горното обезщетение за периода от 04.08.2022г. до 07.03.2023г., включително.

Не е спорно между страните по делото, че между ищцата и „Дрийм Холидейс БГ“ ЕООД е бил сключен договор за продажба на туристически пакет № 3536 от 28.01.2020г., с предмет екскурзия до Израел с полет от Варна, с начална дата 17.04.2020г., по която „пътуващи“ са В. Х., БилЯ. Х. и Д.Х., като уговорената крайна цена за плащане по договора е в размер на 3075 лева е била заплатена от ищцата Х..

Не е спорно и че услуга, предмет на договора за продажба на туристически пакет не е осъществен, като с влязло в законна сила решение № 2554/30.04.2022г., постановено по гр.д. № 16955/2021г. по описа на Районен съд – Варна, 11-ти състав, туроператорът бил осъден да заплати на ищцата сумата от 3175 лева, представляваща изцяло платеният, но нереализиран туристически пакет № 3536/28.01.2020г. и сумата от 732 лева, представляващи направените от ищеца съдебни разноси по делото, въз основа на което решение бил издаден изпълнителен лист.

Установява се също така, че с решение № 334/10.03.2023г. по т.д. № 1719/2022г., по описа на СГС, е обявена неплатежоспособността на „Дрийм Холидейс БГ“ ЕООД с начална дата на неплатежоспособността 25.05.2021г. и е открито производство по несъстоятелност на същото, като вземането на ищцата В. Х. е предявено и вписано в списъка на приетите вземания в срока по чл. 688, ал. 1 ТЗ.

Прието за безспорно установено и ненуждаещо се от доказване между страните в хода на първоинстанционното производство, че между „Дрийм Холидейс БГ“ ЕООД и ЗАД „Алианц България“ АД е сключена застраховка „Отговорност на туроператора“, по която ответникът се е задължило срещу заплащане на премия да покрие отговорността за вреди, причинени на потребители на организирани групови и индивидуални пътувания с обща цена вследствие неразплащане от страна на туроператора с негови контрагенти и/или доставчици, включително при неплатежоспособност и несъстоятелност на туроператора, при конкретно посочени рискове, сред които и възстановяване на платените от потребителя суми по договора за организирано пътуване преди започване на пътуването. Застрахователният договор е сключен за срок от 1 година, считано от 00:00 часа на 15.01.2020г. до 24:00 часа на 14.01.2021г.

Въз основа на горното, на 04.08.2022г. ищцата В. Х., чрез пълномощника си адв. А. П., е заявила пред ЗАД „Алианц България“ АД претенция за изплащане на застрахователно обезщетение за неосъществен туристически продукт, предмет на договор за продажба на туристически пакет № 3536/28.01.2020г., която е отказана от застрахователя ЗАД „Алианц България“ АД с мотива за ненастъпил покрит риск.

За да бъде ангажирана отговорността на ответника – застраховател по договор за

задължителна застраховка "Отговорност на туроператора", в тежест на ищцата е да докаже, че между нея и туроператора е налице валиден договор за туристическа услуга, неизпълнение на договорното задължение на туроператора да осъществи пътуването при изправност от нейна страна, настъпилата вреда, изразяваща се платената по договора сума преди започване на пътуването и наличието на валидно застрахователно правоотношение между туроператора и ответното дружество към момента на настъпването на соченото застрахователно събитие, което се явява покрит риск от застраховката.

Приетите за установени факти обуславят като безспорни както наличието на сключен със застрахован по ЗЗ „Отговорност на туроператора“ при ответника туроператор договор за туристическа услуга, който не е изпълнен от последния, така и наличието на вреда, равняваща се на заплатената от тях цена на уговорените, но недоставени туристически услуги по сключените договори.

Застраховката "Отговорност на туроператора" по чл.97, ал.1 ЗТ има за цел да покрие отговорността на туроператора за причинени вреди на пътуващите по договори за туристически пакети, сключени и заплатени в периода на нейното действие, включително и при прекратяване на договора за застраховка - чл.103, ал.5 ТЗ. Посочената разпоредба е специална по отношение на нормите на КЗ, регламентиращи имуществените застраховки и следва да се тълкува в смисъл, че застрахователят по застраховката "Отговорност на туроператора" поема риска от настъпване на застрахователното събитие за всички договори за туристическо пътуване, които са сключени и заплатени в периода на действие на застраховката, макар и застрахователното събитие /неизпълнението на договорните задължения на туроператора/ да настъпва след прекратяване на застраховката. Под "прекратяване на договора за застраховка" се има предвид не само предсрочното прекратяване /например поради неплащане на вноски от застрахователната премия/, но и изтичане на срока на застрахователния договор. Разпоредбата на чл.103, ал.5 ЗТ е предвидена в интерес на потребителя на туристически услуги и с оглед особеностите на задължителната застраховка "Отговорност на туроператора".

Тази застраховка обаче, чието сключване е задължително с оглед осъществяването на туроператорска и/или туристическа агентска дейност, има за цел да обезпечи имуществената отговорност на туроператора за причинени на потребителите вреди от пълно или частично неизпълнение на договори за туристическо пътуване, когато съответните услуги, съгласно на чл.103, ал.1 ЗТ, не са били изпълнени в резултат на неразплащане с контрагенти, неплатежоспособност или несъстоятелност на туроператора. Правопораждащият претенцията на ищеца факт е именно неплатежоспособност като съдът споделя доводите на въззивницата, че неплатежоспособността на туроператора е самостоятелно покрито застрахователно събитие, различно от несъстоятелността и липсва идентичност между неплатежоспособността на туроператора по смисъла на ЗТ и неплатежоспособността като една от материално правните предпоставки за откриване на производство по несъстоятелност. Или, застрахователят отговаря спрямо пътуващия и дължи връщане на платената от него сума не само при открито производство по несъстоятелност на търговеца – туроператор, но и при неоткрито производство, когато

туроператорът не е изпълнил услугата вследствие на неплатежоспособност.

Именно тази връзка между неизпълнената услуга и неплатежоспособността на ответника не се установява по делото. Установява се както от твърденията на страната, така и от събраните по делото доказателства, че причина за неосъществено пътуване на ищцата до Израел с начална дата 17.04.2020 год. е пандемията от COVID-19 /официално обявена в Република България с решение на НС от 13.03.2020 г., както и със Заповед № РД-01-124/13.03.2020 г. на Министерството на здравеопазването/, а не неплатежоспособността на туроператора. Че задължителната застраховка „Отговорност на туроператора“ няма за цел за покритие вреди, причинени от неизпълнение на договора поради непреодолими и извънредни обстоятелства, каквото пандемията представлява, е видно не само от нейното естество и анализа на разпоредбите на раздел III, но и изрично от разпоредбата на чл.61, ал.2 т.4 ЗТ. Това се следва и по аргумент от чл.91, ал.3 т.3 ЗТ, съгласно която разпоредба при непреодолими и извънредни обстоятелства отговорността на туроператора отпада. Тук ищцата допуска смешение между договорната отговорност на туроператора и отговорността на застрахователя по задължителната застраховка „Отговорност на туроператора“ като последващата неплатежоспособност на туроператора не е аргумент за последното. Същата е основание за неизпълнение на изискуемото парично задължение към ищцата, възникнало въз основа на осъдителното съдебно решение, но не и за неизпълнение на договорните му задължения по осъществяване на конкретното пътуване, каквато хипотеза би била налице при упражнено от ищцата право на ваучер или друго споразумение за туристически пакет, съгласно по чл.25 ЗМДВИП.

Налага се извода за основателност на своевременното релевирано от ответника възражение за липса на покрит застрахователен риск и липса на основание за възникване на неговата отговорност на задължителната застраховка „Отговорност на туроператора“.

Независимо от различието в мотивите, поради съвпадане на крайните изводи на настоящата инстанция с тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода от спора и направеното искане, в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят разноски в размер на 828 лева, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение. Въззивницата, чрез процесуалния си представител, релевира възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което обаче с оглед обстоятелството, че същата надвишава минимално предвидения в Наредбата минимум, се преценява като неоснователно.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3523/02.11.2023г. по гр.д № 20233110102821/2023 г. по описа на ВРС, 34-ти състав.

ОСЪЖДА В. Б. Х., ЕГН: *****, с адрес гр.Варна, бул. Мария Луиза 21 ДА

ЗАПЛАТИ на Застрахователно акционерно дружество „Алианц България“, ЕИК 040638060, със седалище и адрес на управление гр.София, район Лозенец, ул.Сребърна 16, сумата от 828 лева, представляваща сторени пред настоящата инстанция разноски.

На основание чл.280, ал.2 ГПК, РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕПИС от решението да се обяви в регистъра по чл. 235 ал.5 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____